

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

כל הפסולים שאמרו, שאם הם בראש המזבח, המזבח מקדש אותם לזרוק דמם למזבח, ניתן לעשות זאת גם אם אויר מזבח אינו מקדש, והדם אינו מונח על המזבח עצמו, אלא ביד הכהן, כי כל מה שביד הכהן העומד על גוף המזבח, נחשב כעומד בעצמו על גוף המזבח.

כלי שרת אינם מקדשים אלא את הראוי להם

לצורך קבלה של דברים לחים, [כדם הקרבנות ויין הנסכים ושמן], היו (א) **קערות ומזרקות**, [שלא היו במידה מסוימת, והם שימשו לקבל דברים שאין להם שיעור מדויק, כדם הקרבנות שאינו נמדד], (ב) וכמו כן היו **שבע מידות**, [שבהם היו מקבלים את הדברים שיש להם שיעור מדויק].

מידות הלח אינם ראויות אלא ללח, ולכן אינן מקדשות אלא את הלח הניתן בהם, אבל אינן מקדשות **יבש** הניתן בהם [כמנחות].

אבל קערות ומזרקות העשויות לקבלת לח [כדם ויין], **מקדשות גם את היבש** [כמנחות], כי גם המנחות ראויות להינתן בהם, ודבר זה שהקערות והמזרקות מקדשות גם את המנחות היבשות, יש ללמוד **מהכתוב**, "**קְעָרֹת** כָּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ **מִזְרָק** אֶחָד כָּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיָהֶם מְלֵאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה", [ואף שאותה מנחה לא היתה יבשה לגמרי, כי היה מעורב בה שמן, מכל מקום ניתן ללמוד מהכתוב הזה, שגם דבר יבש לגמרי מתקדש בקערות ומזרקות, כי אף שבאותה מנחה היה שמן, מכל מקום היו בה מקומות שלא נתערב השמן היטב, והיו יבשים, וגם הם קדשו. א"נ אף על פי שהיה השמן מעורב במנחות, נחשבות הן כדבר יבש לגבי דם, שהמזרקות עשויות לו, וכשם שהמנחות הללו התקדשו במזרקות כך מתקדש גם דבר יבש לגמרי].

ולצורך קבלת דברים יבשים, היו מיוחדות שתי מידות של יבש, [(א) עשרון למדידת כל המנחות, (ב) וחצי עשרון לחצות בו את מנחת חביתי כהן גדול].

ומידות היבש אינן ראויות אלא למנחות, ולכן אינן מקדשות אלא את היבש הניתן בהם, אבל אינן מקדשות את הלח הניתן בהם.

ואמר רב ואיתימא רב אסי, שכל האמור כאן, שאין כלי מקדש דבר שאין ראוי לו, הוא רק לעניין שיוכשר בכך למזבח.

אבל לעניין קדושת הגוף, שמחמתה מעתה הוא נפסל ביציאה ובטבול יום ובמחוסר כיפורים, הדברים מתקדשים גם בכלי שאינו ראוי להם.

האופן שבו כלי שרת מקדשים את הניתן בהם

אין כלי שרת מקדשים את הניתן בהם, אלא בהתקיים כל התנאים הבאים:

א. שיהיו שלמים. [אבל אם היו מנוקבים אינם מקדשים. ומבואר במשנה, שאין הנקב פוסל, אלא כשהוא גדול כל כך, עד שמחמתו הכלי אינו ראוי לקבל את מה שהיו מקבלים בו תחילה].

ב. [שיהיו מלאים, כלומר] שיהיה בהם שיעור שלם של הדבר המתקדש, [אבל אם היה בהם דבר שאין בו שיעור, אינו מתקדש]. ודין זה אמור כשכוונתו לקדש רק את מה שנתן בכלי אבל אם כוונתו להשלים את השיעור משעה שנתן מקצתו כבר נתקדש אותו מקצתו.

ג. לדעת שמואל [ומתניתא] שיהיה הדבר המתקדש מתוכן, כלומר שיהיה הדבר המתקדש בתוך חלל דפנות הכלי, [ולא מבצבץ החוצה מחמת גדישה], [וכל שכן שצריך להיות בפנים העזרה]. וי"א די שיהיה הדבר המתקדש בפנים העזרה ואפילו הוא מבצבץ מחמת גדישה.

ממה אין מביאים מנחות,

[ונסכים, ומנחת בהמה, וביכורים]

א. מן המדומע.

- רש"י מפרש, שהכוונה לתבואה שמעורב בה חולין ותרומה, ואין מביאים ממנה מנחות, אף על פי שמותרת לכהנים, כי אין מביאים קרבנות אלא מדבר שהוא מותר אף לישראל, שנאמר,

"מִמִּשְׁקָה יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה וְלַעֲזָה וְלִשְׁלָמִים".

- ותוסי' מפרשים, שהכוונה לתבואה שמעורב בה חולין וערלה או כלאי הכרם, שהיא אסורה לכל מחמת התערובת. [אבל דבר שמותר רק לכהנים מביאים ממנו קרבנות].

ב-ג. ערלה וכלאי הכרם.

מאחר שאסורים לכל אין מביאים מהם מנחה.

וכל המנחות שבאו מהדברים הללו, אפילו אם

נתנו בכלי שרת, אין הכלי מקדש אותם להיקרב

למזבח.

אבל הוא מקדש אותם להיות כקדשים פסולים,

שאינם נפדים, אלא נשרפים.

דברים שאין מתקנים במקדש

אלא לוקחים חדשים במקומם

כלי קודש שנקבו, אין מתקנים את הנקב, לא על ידי התכת הכלי עצמו, [שמתיכים אותו סביבות הנקב והנקב נסתם], ולא על ידי התכת עופרת לתוך הנקב.

וכן אם נפגמו כלי קדש פגימה גדולה, שאפילו אם

יתקנוה על ידי השחזה, התיקון יהיה ניכר, אין מתקנים אותם.

וכן אם נפגמה סכין, אין משחזים פגימתה, ואם

נשמטה [מקתה], אין מחזירים אותה.

והטעם לכל אלו הוא, **משום שאין עניות במקום**

עשירות. [כלומר מנהג עניות הוא לתקן כל דבר,

ולהשתמש בו כך כשהוא מתוקן. ואין לעשות כן

במקדש, שהוא מקום עשירות, אלא להשתמש

בכלים חדשים].

עשיית בגדי כהונה

בגדי כהונה, אין עושים אותם מעשה מחט,

[שהיו ארוגים תחילה כמין יריעה גדולה, ואחר כך

חותכים ממנה חתיכות, ותופרים אותם במחט יחד

לעשות בגד], אלא עושים אותם **מעשה אורג,**

[שמתחילתם אורגים את היריעה בצורת הבגד],

שנאמר בהם "מַעֲשֵׂה אֲרָג".

בגדי כהונה שנתלכלכו

י"א שאם נתלכלכו דבר קל, עד שדי במים בלבד

כדי לכבסם, **מכבסים אותם** אפילו בנתר ואהל

[=מיני דברים שמכבסים בהם]. **אבל אם נתלכלכו**

כל כך, שאין הכיבוס מועיל להם, אלא על ידי נתר

ואהל, **אין מכבסים אותם.**

וי"א שאפילו נתלכלכו דבר קל, אין מכבסים

אותם כלל, אלא לוקחים אחרים, כי אין עניות

במקום עשירות.

עשיית המעיל של כהן גדול

גוף המעיל היה כולו [מצמר צבוע] **תכלת,**

שנאמר, "וַיַּעַשׂ אֶת מְעִיל הָאֶפֶד מֵעֵשֶׂה אֲרָג כָּלִיל

תְּכֵלֶת".

ועל שולי המעיל היו מעין רימונים ופעמונים,

שנאמר, "וַיַּעֲשׂוּ עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל רִמּוֹנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן

וְתוֹלַעַת שָׁנִי מִשְׁזָר. וַיַּעֲשׂוּ פְּעֻמְנֵי זָהָב טָהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת

הַפְּעֻמְנִים בְּתוֹךְ הַרְמָנִים עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב בְּתוֹךְ הַרְמָנִים.

פְּעֻמֹן וְרַמְּן פְּעֻמֹן וְרַמְּן עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב".

הרימונים היו עשויים מחוטים שזורים תכלת

ארגמן ותולעת שני, והיו בצורת רימונים סגורים

שעוד לא נפתחו, [כעין כדורים קטנים של בד].

והפעמונים עשויים זג [הוא החיצון] **וענבל** [הוא

הפנימי המקשקש בחיצון].

- **לדעת חכמים, היו שבעים ושנים פעמונים,**

שלושים וששה תלויים מלפנים, ושלושים וששה

תלויים מאחור.

- **ולדעת רבי דוסא משום רבי יהודה, היו**

שלושים וששה פעמונים, שמונה עשר תלויים

מלפנים, ושמונה עשר תלויים מאחור.

והפעמונים היו תלויים בין הרימונים, באופן

שכל פעמון היה בין שני רימונים.

[ולא נתבאר מה היה מניין הרימונים, ייתכן שהיה הרבה יותר מהפעמונים, והיו כמה רימונים זה בצד זה יחד, אבל פעמונים לא היו שנים יחד, אלא כל פעמון לבדו בין שני רימונים].

אמר רבי עיניני בר ששון: כמחלוקת כאן, כך מחלוקת במראות נגעים. דתנן, מראות נגעים, [שמטמאים, כשיש עירוב של לבן ואדום, וכן מראות המטמאים נתקי ראש וזקן, ומראות המטמאות בתיס ובגדים, סך כל המראות המטמאות], רבי דוסא בן הרכינס אומר שלושים וששה. עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושנים.

בגדי כהונה מכפרים על חטאים

אמר רבי ענני בר ששון: למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה [בפרשת צו], לומר לך, מה קרבנות מכפרים, אף בגדי כהונה מכפרים.

א. כתונת מכפרת על שפיכות דם.

שנאמר [במכירת יוסף], "וַיִּשְׁחָטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֶּתֶנֶת בַּדָּם" [רמו הוא לעתיד, שהכתונת מכפרת על שפיכות דם, שכן טבילה היינו כפרה].

- וכפרה זו של שפיכות דמים היא כפרה לציבור, **כשנשפך דם והרוצח ידוע**, אלא שאי אפשר להרגו, כי לא התרו בו, [והוא נענש שנגעים באים עליו]. **אבל כשאין הרוצח ידוע**, הציבור מתכפרים בעגלה ערופה.

ב. מכנסים מכפרים על גילוי עריות.

שנאמר, "וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בָד לְכִסּוֹת בְּשָׂר עֲרֹוה", [כלומר לחפות על גילוי עריות].

ג. מצנפת מכפרת על גסי הרוח.

ודבר זה למד מסברא, כדברי רבי חנינא, יבא דבר שבגובה [=מצנפת], ויכפר על גובה [=גסות הרוח].

ד. אבנט מכפר על הרהור הלב.

וגם דבר זה למד מסברא, שכן חוגרים את האבנט, [כנגד אצילי הידים כמבואר בדף י"ט, ומקום זה הוא] כנגד הלב, שהוא מקום חטא הרהור הלב.

ה. חושן מכפר על הדינים [המקולקלים].

שנאמר, "וַעֲשִׂיתָ חֹשֶׁן מְשֻׁפָּט", [שמכפר על המשפט].

ו. אפוד מכפר על עבודת כוכבים.

שנאמר, "כִּי יָמִים רַבִּים יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין מְלֶךְ וְאֵין שָׂר וְאֵין זָבַח וְאֵין מִצְבָּה וְאֵין אֶפֶוד וְתַרְפִּים", [כלומר מאחר שאין אפוד, יש עון של תרפים, שאינו מתכפר. אבל כשיש אפוד אין תרפים].

ז. מעיל מכפר על לשון הרע.

דבר זה למד מסברא, כדברי רבי חנינא, יבא דבר שבקול [=פעמונים שבמעיל], ויכפר על קול העם המוציאים לשון הרע.

- וכפרה זו היא על לשון הרע שנאמר **בפרהסיא. אבל לשון הרע שנאמר בחשאי, מתכפר על ידי הקטורת** שהכהן גדול מקריב ביום הכיפורים בקודש הקדשים, כי, יבוא דבר שבחשאי, [שהכהן מקטירו כשהוא לבדו, ואין אדם באהל מועד באותה שעה], ויכפר על מעשה חשאי, [לשון הרע בצנעה], וראיה לדבר שהקטורת מכפרת, שנאמר, "וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל הָעָם".

ח. ציץ מכפר על עזות פנים.

שנאמר בציץ, "וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֹן", וכעין זה נאמר בעניין עזות פנים, "וַיִּמְצַח אִשָּׁה זֹנָה הָיָה לָךְ מֵאֲנֶתֶת הַכֶּלֶם", ללמד, שזה מכפר על זה.

סליק פרק המזבח מקדש

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)